

Мамлакатимизда

● Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий мажмуининг жорий йил биринчи чорағидаги фаолияти якуни ҳафтада Оналар ва болалар йили, «Соғлом авлод» ва «Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш» Давлат дастурларининг ба- жарилишига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди.

● Тошкентда бўлиб ўтган Вазирлар Маҳкамасининг Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуи йиғилишида вазирликлар, идоралар, жамоатчи- лик ташкилотлари раҳбарлари, барча вилоятлар ҳоким- ларининг ўринбосарлари ва Қорақалпоғистон Респуб- ликаси Вазирлар Кенгаши раиси ўринбосари иштирок этди.

● Сув танқислиги оқибатларини баҳолаш ва Қо- рақалпоғистон Республикаси ҳафтада Хоразм вилояти аҳоли- сига амалий ёрдам кўрсатиш бўйича махсус ҳужумат қо- миссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

● Тошкент тўқимачилик ва енгил санъати институти олими Зарифжон Тожиев яратган икки илли тикув ма- шинаси лойиҳаси Швейцария ва АҚШ мутахассислари эътиборини ўзига тортиди. «Тошқимачи» ҳиссадорлик жамятида тажриба синовидан яхши ўтган бу ихтиро дунё миқёсидаги патент билан тақдирланди.

● Андижонда махсус диагностика ва лазер компью- тер ускуналари билан жиҳозланган «Интертехаветсер- вис» корхонаси иш бошлади.

● Қашқадарё вилоят ҳокимлиги, «Маҳалла зиёси» рес- публика ўқув-ўқувий маркази, «Маҳалла» жамағармаси вилоят бўлими ва Қарши муҳандислик иқтисодиёт ин- ститути раҳбарияти ҳамкорлигида бир ҳафта мобайнида маҳалла фаоллари билан ўқув машғулотлари ўтказиш- ди. Машғулотларда ўз-ўзини бошқариш органлари фа- лолиятини шакллантиришга оид долзарб масалалар ҳақида фикр юритилди.

● Пойтахтимиздаги «Барокат» бизнес марказида Ўзе- кистон Бадий академияси, «Косонсой-Текмен» ўзбек- турк қўшма корхонаси ҳафтада «Кишилар либоси» га- лереяси ҳамкорлигида «Катта шаҳар чироқлари» либослар кўргазмаси очилди.

● Тошкент шаҳар кичик, ўрта ва ҳусусий тадбиркор- лик ходимлари касабга уюшма қўмитаси ташаббуси би- лан соҳа ходимлари учун Самарқанд ва Бухоро шаҳар- ларига саёҳат уюштирилди.

● Хоразмда Ўзбекистон Республикаси давлат мулк қўмитаси ҳафтада Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбир- корлар палатаси томонидан эълон қилинган «Ташаббус- 2001» танловининг вилоят босқичи якунланди.

● Жиззах вилоят «Маънавият ва маърифат» маркази- да Исроил археология қазилмаларининг суратли кўргаз- маси ташкил этилди.

● Ўзбекистон Ёш олимлар миллий жамяти ташаббу- си билан Наманган Давлат университетига «Шарқ ва Фарб», «Зардуштийлик ва «Авесто»нинг Фарб дунёқара- шига таъсири» мавзусида республика илмий-назарий анжумани ўтказилди.

● Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирли- гига ташкилий қўмитанинг ўзбек тили доимий анжум- нини ўтказиш бўйича йиғилиши бўлиб ўтди.

● Тошкентда Имом ал-Бухорий халқаро жамағармаси томонидан ташкил қилинган «Аждодларимизнинг қўлёз- ма меросини тўплаш, илмий ўрганиш ва нашр этиш му- аммолари» мавзусига бағишланган илмий-амалий анжум- ман бўлди.

● Кеча Ўзбекистон Миллий Олимпия қўмитаси ўзи- нинг Халқаро Олимпия қўмитасига аъзо бўлган кунини нишонлади.

● Қорақалпоғистон Республикаси халқ ижодиёти ва маданий ишлар маркази мустақиллигимизнинг 10 йил- лигига бағишлаб, «Талант-2001» миллий эстрада жамоа- лари республика кўрик-танловини ўтказди.

Жаҳонда

● Франциянинг Ўзбекистондаги элчихонасида Евро- падаги ушбу мамлакат сенатининг ташқи ишлар, қурул- ги кучлар ҳафтада муҳофаа масалалари бўйича коммис- сия раҳбари Ксавье де Вилпен бошчилигидаги сена- торлар делегацияси вакиллари иштирокида брифинг бўлиб ўтди.

● Парижда Болкон масаласи ҳусусида Америка, Рос- сия ва турт Фарбий Европанинг давлатлари вакиллари иштирокида учрашув бўлиб ўтди.

● Жанубий Африка Республикаси Президенти Табо Мбеки Йоханнесбург стадионида юзага келган тикилчин оқибатда халок бўлган 43 кишининг устидан қисқа муд- дат ичида текширув ўтказилишига ваъда берди.

● Исроил ва Фаластин хавфсизлик қучлари раҳбар- ларининг Америка воясатчилигида ўтказган музокара- лари ҳеч қандай ижобий натижа бермади. Унда асосий эътибор қарама-қарши томонларнинг бир-бирлари би- лан бўлаётган қурулми тўқнашувларига қаратилган.

● Ҳа миллион доллар гаров эвазига ҳибсдан озод этил- ган Россия ва Беларусь Иттифоқи Давлат қотиби Атил- бордин Женевадан Москвага келди.

● ХХР раҳбари Цзян Цзяминнинг саккиз йиллик та- наффусдан сўнг Кубага уч кунлик расмий ташрифи бош- ланди.

● Кеча Шимолий Кавказ минтақавий ҳарбий судида полковник Юрий Буданов устидан олиб борилаётган суд жараёни давом этди.

● Олтойда баҳорги экиш мавсуми бошланган минг- дан ортқ уй сув остида қолди. Ўтган қиш мавсумида бу ерда бир йиллик меъёридан икки-уч баравар кўп қор туш- ганди.

● Зимбабвега ташриф буюрадиган сайёҳларнинг кўпчилиги машҳур Викториа шаршарасини кўргани ке- лади. Бироқ яқин кунларда шаршарага келувчилар сони кескин камайиши мумкин. Мамлакатда бензин танқис- лиги вужудга келгани сабаб сайёҳларни шаршарага олиб чиқувчи автоуловлар юрма қилиши қўйилмоқда.

● Париж метроси бекатларидан бирида жуда хавфли чиптасиз «йўловчи» ушланди. У улкан бўлма илон эди.

Ишқибозлар қувончи

Мамлакат Х миллий че- пионатининг ўтган кунини ўткази- лган 6-тур учрашувлари пойтахт жамоалари учун ана омад келтирди. Чунки «Трак- тор» ўз майдонида «Қизил- қум» жамоасини қабул қилиб 1:0 ҳисобида ғалабага эриш- ган бўлса, олми лига дебю- тант «Академия» «Бухоро»- ни 3:2 ҳисобида мағлубият- га учрата олди.

Навбатдаги 7-тур учрашу- влари 18 апрелда бўлиб ўтади. Акбар Йўлдошев

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

Янгиликлар, воқеалар

ҚИСКА

● **ВОХИДОВ** номидаги жар- рохлик марказида Ўзбеки- стон Соғлиқни сақлаш вазир- лиги, Фан ва техника давлат қўмитаси, Кибернетика ил- мий текшириш институти ҳамкорлигида телетиббейт орқали масофаларо ра- жимкорликни йўлга қўйишга ба- гишланган «Урта Осиёда те- летиббейт: тез ёрдамда те- летиббейтнинг қўлланиши» мавзусида семинар ўтказил- ди. Унда ўзбекистонлик ши- фокорлардан ташқари АҚШ, Германия, Буюк Британия, Швейцария, Греция, Туркия ва Ҳамдустлик давлатлари мутахассислари ҳам ишти- рок эттишди.

● **ЮНУСБОД** туманидаги «Шахидлар хотираси» ёд- горлик мажмуида ўтган кунини туман ҳокимлиги, Тошкент Давлат юридик ин- ститути ҳамкорлигида «Аж- доллар маънавий мероси- ни ўрганиш» мавзусида семинар ўтказилди.

● **АКМАЛ** Икромов тумани- даги Ҳабиб Абдуллаев номи- ли маҳаллада туман Маъна- вият ва маърифат маркази, «Маҳалла» хайрия жамағар- масининг туман бўлими ҳам- корлигида маҳалла фаолла- ри ва ёшлари иштирокида миллий кадрларнинг ривож- га таъсири мавзусида дав- ра суҳбати ўтказилди.

● **КЕЧА** Собир Раҳимов ту- манидаги Охунбобоев ма- ҳалласида меҳр-мурувват тадбири ўтказилди.

● **ПОЙТАХТИМИЗДАГИ** 193-мактабда мазкур мак- табнинг юқори синф ўқувчи- лари ва Янгибод маҳалла- си фаоллари иштирокида «Ёшларимизни миллий урф- одатларимиз руҳида тарби- ялаш» мавзусида семинар бўлиб ўтди.

● **ЭРТАГА** Собир Раҳимов туманидаги Мирзо Ғолиб номи маҳаллада Ўзбеки- стон Миллий университети ўқитувчилари, туман Маъна- вият ва маърифат маркази вакиллари иштирокида «Бахтимиз қомуси» — Кон- ституцияни ўрганиш» мавзу-

сида семинар ўтказилди. □ **ШКОДА** — 14тр» русум- ли троллейбуслар энг қулай ва замонавий транспорт во- ситаси сифатида шахримиз- да мунтазам қатнаб турибди. Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш транспорт корхонала- ри давлат уюшмасига қарашли 2- троллейбус де- посидида ҳам бундай транс- порт анчагина. Корхона жа- моаси «Шкода — 14 тр» ру- сумли троллейбуслардан унумли фойдаланиш ҳамда уларнинг техник умрини узайтириш масаласига ҳам жиддий аҳамият бериб ке- лмоқда. Троллейбусларни таъмирлашнинг муқобил усулларини амалиётга тат- биқ этиш мақсадида мах- сус техник стэнд яратилди. Бундан ташқари «Шкода»- лар импульс датчикларини туб созлашга хизмат қи- ладиган стэнд ҳам юзага ке- лди. Корхонада амалга оши- рилган ишларнинг унумли иқтисодий самара эса 2 мил- лион сўмга яқини ташкил этди.

Кўркам ва тароватли

Ўзбекистон тарихи давлат музейи ўзининг 125 йиллик фаолияти давомида қадимги даврдан бошлаб шу кун- га қадар бўлган юртимиз тарихини акс эттирувчи 250 мингдан зиёд турли экспонатни тўплаган. Айни кунларда музейда қайта қуриш ва таъмир- лаш ишлари амалга оширилди, бу юмушлар- ни тендер асосида «12- трест» ҳиссадорлик жа- миятига қарашли 50, 52 ва 20-қурилиш бошқар- маларининг қурувчилари бажаришмоқда.

Шунингдек, унинг экспо- натларининг макетларини ҳамда кўргазма жиҳозларини тайёрлашда «Тошкент авиа- ция ишлаб чиқариш бирлаш- маси» Давлат акциядорлик жамяти, «Ижодиёт» устакон- наси, «Алтемир» ҳиссадорлик жамяти, «Ўзбектеелефильм» студияси, «Дийдор» фирмаси ишчи-хизматчилари бош-қош бўлишмоқда. Юқорида санаб ўтилган ишларни сифатли қилиб бажариш учун давлат дастурига асосан бир милли- ард тўрт юз миллион сўм маб- лағ ажратиш кўзда тутилган. Шу кунга қадар бу ерда бир миллиард сўмликка яқин иш бажарилибди.

Музейнинг ўзига хос янги қурилиши, сўнгги ўзгариш- лар, экспонатларнинг сақла- ниши ва хавфсизлиги тўғри- сида унинг қадимги, ўрта ва янги асрлар тарихи бўлими

мудир Жан- нат Исмоило- ва ўз фикрла- рини қуйида- гича баён этди.

— Аввало музей 90 фоиз тўлиқ қайта таъмир- ланиб, унга замонавий жиҳозлар ва асбоб-ускуна- лар ўрнатилди. Экспонат- ларни жой- жойига қўйишда биз- га бир қатор т а н қ и л олимлар ил- мий ва назар- ий жиҳатдан қимматли масlahатла- рини бериб боришмоқда. Хар бир давр- ни акс этти- рувчи экспонатлар билан бирга илмий-оммабоп ҳуж- жатли фильмлар мониторинг телевизорлар орқали кўрса- тилади. Экспонатлар тарихи ва бу тўғридаги ахборотно- малар эса уч тилда ёзилган бўлади.

Мустақиллигимизнинг 10 йиллигига бағишлаб «Муста- қил Ўзбекистон сийосий-икти- содий ва ижтимоий тараққи- ёт, маданий ва маънавий я- нгиликни йўлида» деб номлан- ган экспозицияни ташкил- лаштирмоқдамиз. Бу экспози- ция ушбу йўналишлардаги

олти мавзунини ўз ичига ола- ди. Шунингдек, таниқли рас- сом Алишер Аликулов томо- нидан Ўзбекистонда миллий озолиқ кураш йилларини ёритиб берувчи «Хуррият фидойилари» номи даврий рангтасвир асари чиқилди. Амир Темур ва темирлар даврига бағишланган экспо- зиция залда эса шу даврга оид даврий рангтасвир аса- ри ўрин олади. Экспонатла- ри сақлаш ва хавфсизлигини таъминлаш бўйича ҳам замо- навий техникалардан фойда- ланган ҳолда барча қоралари- ни кўрмоқдамиз.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон та- рихи давлат музейи тез кун- ларда замон талабларига жа- воб бера оладиган кўркам ва тароватли кўринишга эга бўлади.

Очил ҲАЗРАТОВ СУРАТЛАРДА: 50-қури- лиш бошқармасига қараш- ли 12-трестнинг мохир қурувчиларидан Рустам Муллажонов ҳамда Тоир Дайновлар иш устида; му- зейнинг умумий кўриниши. Сергей Любич олган суратлар.

ТАНЛОВЛАР

хиятини очиб бериш ва булар- нинг ижоди орқали кенг ома- га етказишдан иборат.

Кўргазма-танлов сўнггида қилиб қилинган, ҳомилар томонидан қимматбаҳо совға- лар билан тақдирланган.

Кўргазма-танлов йил давоми- да республикамиз бўйлаб давом этади ва Ўзбекистон Респуб- ликаси Конституцияси байрами арафасида Тошкент шаҳрида яқиний босқичи ўтказилди.

Дилором ИКРОМОВА

КОММУНАЛ ХЎЖАЛИГИ МАВЗУИДА

САНОАТ

Янги сеялкалар

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини замонавий ва юксак унумли техникалар билан таъминлашда «Ўзқилиққош» кор- хонасининг ҳиссаси каттадир.

Корхона мутахассисла- ри республикада биринчи- лардан бўлиб экиш сеял- каларига давлат сертифи- кати олди. Бу ерда ҳамма уруғларни эха оладиган ва нархи бирмунча арзонроқ экиш сеялкаси ишлаб чи- қариш йўлига қўйилди. Бун- дай сеялкалардан 1000 дона ишлаб чиқариш ре- жаланган.

Шарофат БАХРОМОВА

ХУШХАБАР

АҚШда машҳур бўлди

Америка халқаро биб- лиография институтидан хушхабар олинди. Унда мазкур нуфузли институ- нинг жаҳоннинг машҳур олимлари тўғрисида ҳикоя қилувчи маълумот- номаси навбатдаги на- шрига Тошкент автомо- бил йўллари институти доценти Раҳима Халило- ва номи ҳам киритилгани айtilди.

Ахрор АХМЕДОВ

Конституция — бахтимиз пойдевори

Кунини кеча Ўзбекистон Миллий университетининг маданият саройида Рес- публика «Тасвирий ойна» ижодий уюшмаси Инсон ҳуқуқлари бўйича Миллий маркази, Ўзбекистон Миллий университети, Тошкент Давлат Техника универ- ситети ва Ўзбекистон Бадий академияси билан биргаликда «Конституция — бахтимиз пойдевори» мавзусида Республика мусавирларининг кўргазма кўрик-танлови ўтказилди.

Анжумани Ўзбекистон Миллий университети ректо- ри, академик Тўрабек Долимов кириш сўзи билан очди. Шу-

нингдек, Ўзбекистон Қажрамо- ни, халқ шоири Абдулла Ори- пов ва бошқалар сўзга чиқ- ишди, кўргазманинг мазмун ва

моҳияти ҳусусида ўз фикр-му- лоҳазаларини билдиришди.

— Ушбу кўргазмадан 120 га яқин асарлар ўрин олган

Қарзингизни қачон узасиз?

ларни ижара корхона (ЖЭК)лари биз- га аввалги қарзлари билан ўтказиш- ган. Эндилкида эса қарздорлар билан ишлашнинг қарамай, ана шу аҳоли- дан тушаётган фойдаланиш харажатла- ри ҳақи эски қарзларини қоплашга ке- таяпти. Шу боис ҳам уй-жой ҳолатини яхшилашга, йўлакларни таъмирлашга маблаг етмайди. Бу эса кўпгина тушун-

мовчиликларга сабаб бўлмоқда. Бундан хулоса шунки, қарздорларнинг коммунал хизмат ҳақини вақтида тўла- шмаслиги кўни-қўшилларга ҳам зиён келтирмоқда. Ана шундай қарздорлар ҳар бир туманда топилади. Биз Яккасарой тумани коммунал фойдаланиш бошқармасида бўлиб қар- здорлар рўйхати билан танишдик ва уларнинг шундай қарзлари бўла туриб «сабр» қилаётганига ажабландик. Қар- зини тўлашмаслигида бир-бири билан «мусобақа» уйнаган Шойиш қўчаси, 4- уй, 28/1-хонадон эгаси Жўраев шу кун- гача 156.368 сўм, Усмон Носир қўчаси, 58-уй 38-хонадон соҳиби Полфунти-

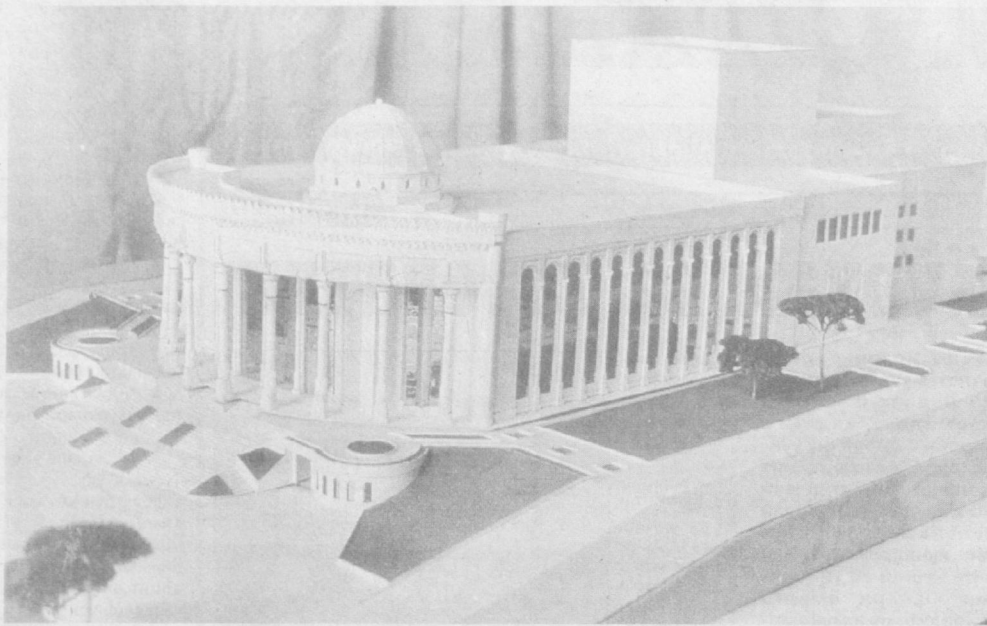
ков 153.222 сўм пулни тўламай «бахс» бойлашни давом эттиришмоқда. Улар- га эргашаётган бошқа оилаларнинг қарзлари ҳам оз эмас. Шойиш қўча- си, 4-уй 9/1-хонадонда яшовчи Хати- пова ҳам қўшнисидан қолишмайди: нақд 130.532 сўм қарзини узишга «иш- тиёқи» йўқ. Шунингдек, Абдуллаев мав- зеси 8-уй 12-хонадонда яшовчи Гир-

фандиновалар оиласи 136.812 сўм, Бобур қўчаси, 24-уй 16-хонадондан Дурманидзелар оиласи 123.524 сўм, шу кўча 69/2-уй 16-хонадон эгаси Са- нақулов 135.079 сўм, 8-уй 18-хонадон- дан Смирнова 120.814 сўм, 81/3-уй 38- хонадонда яшовчи Долотиналар 107.113 сўм, 69/7-уй 55-хонадондан истиқомат қилувчи Қосимова 89.568 сўм, 61-уй 10-хонадондан Маматқазини 79.224 сўм қарзлари бўла туриб егани ичига тушганига ҳайронмиз.

Энди Мирзо Улугбек туманидаги коммунал хизматдан фойдаланиб, ле- кин пулни тўлашга келганда ҳақи ча- қаётганлар билан ҳам танишиб қўйсан-

(Ўз муҳбиримиз)

Академик драма театри шундай улугвор ва кўркем бўлади

Халқимиз маънавиятини юксалтиришга узоқ йиллардан буён ўзининг бебаҳо саноат асарлари билан муносиб ҳисса қўшиб келаётган кутлуг даргоҳ — Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театри илгари хабар берганимиздек Мустақиллигимизнинг муборак 10 йиллиги нишонланадиган йилида янги чирой очмоқда.

Бугунги кунда қайта қуриш ва таъмирлаш ишлари қизгин давом этаётган ушбу маскан энг улуг ва энг азиз байрамимиз шодиёналари кунларида санъат аҳли ҳамда томошабинларга бутун қулайликларни, таъки гузаллигию ички шинамлиги, замонавий ва шарқона жиҳозу безаклари билан тақдим этилади. Шу боис ҳам айни дамлардаги лойиҳачи-меъморларнинг изланишлари, қурувчиларнинг баракали меҳнатлари — ҳамма-ҳаммаси аниқ мақсадга — театр янги биносини кўрган кўзни қувнатадиган, пойтахтимизга ўзгача чирой бағишлайдиган тарзда бунёд этишга қаратилган.

«Тошгирогор» лойиҳачилари меҳнати билан танишиб, меъморлар яратган бино макетини кўздан кечирган эканмиз, чиндан ҳам бундай театр биносининг шахримизда ягона бўлишини тасаввур этдик. Бинонинг таъки кўринишига фусункорлик бахш этувчи шарқона устунлар, мармар зиналари иншоотнинг салобатини оширувчи мовий гўмбаз, икки томонлама қурилган санъаткорлар учун уч қаватли гримм хоналари, у ерда яратиладиган барча қулайликлар, саноат ҳамда томошабинлар эланининг кенгайтирилиб алоҳида безалиши, қаҳвахоналар ва бошқа барча лойиҳада кўзда тутилган ўзгаришлар театрининг кўркемчилигини, нуфузини яна бир бор оширади. Ушбу лойиҳанинг бош меъмори Умрзоқ Раҳимов билан суҳбатимиз давомида ундан шундай фикр-мулоҳазалар олдик:

— Отаҳон театримиз санъаткорларининг ҳар бир томошаси халқимиз учун бой маънавий хазина. Ушбу театрда не-не ажойиб, фидойи санъаткорларимиз фаолият кўрсатишиб, ўз санъатлари билан томошабинлар қалбини забт этган. Ана шу боис ҳам бу кутлуг даргоҳ янги биноси лойиҳаси бизнинг зиммасига топширилганлигидан фаришадимиз меҳнат қилдик. Айниқса, бу борада бизга Президентимизнинг ҳар бир кўрсатмалари, фикр-мулоҳазалари қўл келди. Жамоамизда ушбу лойиҳа усти-

да ишлаш учун тажриба гуруҳи ташкил этилди. Иккита устохонанинг энг илгор муҳандис-конструкторлари, лойиҳачи ва меъморлари, бошқа соҳа ходимлари бу ишга жалб этилди. Албатта, гуруҳимизнинг ҳар бир аъзоси ўз ишини сидқидилдан бажаришга ҳаракат қилди. Бинони ҳам замонавий, ҳам шарқона миллий қадриятларимиз эъзозланган ҳолда халққа тортиқ этишни мақсад қилдик. Меҳнатимиз баҳосини, насиб этса қурувчиларимиз гайрат-шижоати билан театр биноси фойдаланишга топширилган халқимиз беради.

Чиндан ҳам ҳақиқий қурилиш майдонига айланган театр биносини бунёд этишда бугунги кунда 350 нафардан зиёд қурувчи меҳнат қилмоқда. Бош пудратчи — кўплаб қурилишларда муваффақият билан иштирок этган «12-трест» хиссдорлик жамиятининг 2-механизациялашган кўча колоннаси 6 бригадаси қурувчилари қурилиш-тиклаш ишларини олиб боришмоқда. Албатта, кўпгина ишлар ёрдамчи пудратчиларсиз битмайди. Қурилишнинг сифати, иш самарадорлиги, вақтнинг тежалиши ана шунга ҳам боғлиқ. Шу боис ҳам 20-қурилиш бошқармаси пардозловчилари, 1-механизация бошқармаси бульдозерчи, экскаваторчи, кран машинистлари, қурилиш ма-

териалларини пешма-пеш олиб келишда мадад бўлаётган 6-автокорхона хайдовчилари, «Усто» бирлашмасининг қўли гул ганч усталари ҳам гайрат кўрсатишмоқда.

— Истардикки ушбу бинога кириб спектакль томоша қилган томошабин ҳам томошадан завқлансин, — дейди «Усто» бирлашмаси ганч ўймаkori Қайомжон Маҳмамов, — ҳамда халқимиз амалий санъатидан ўзгача бир баҳра олсин. Ота-боболаримиздан қолган азалий ҳунармандчилик санъатимиздан гурурлансин. Бу ерда меҳнат қилувчи санъаткорларга эса безакларимиз илҳом беришини ният қилиб томоша зали пештоқда ўз ҳунаримизни намойён этмоқдамиз. Театр қурилишида ишлаётган 10 нафар усталаримиз бор маҳоратларини ишга солишмоқда.

Қурилишда иш уч сменада ташкил этилган. Шунинг учун ҳам эрта тонгдан кун ботгунча ҳамжихатликда меҳнат қилинапти. Театр биносининг икки тарафиди тикланаётган санъаткорлар учун уч қаватли биноларда қурилиш-тиклаш ишлари низомига асосланган бўлиб, бу борада Беркин Турдиқуллов, Тўлқин Самиров бошлиқ гишт терувчилар, Шавкат Хушбаҳтиев, Николай Врубел сардорлигидаги тикловчилар бригадалари ўрнат бўлишмоқда.

— Президентимизнинг театри-

мизга катта эътибори 200 кишилик жамоамиз кўнглини тоғдек кўтарди, — дейди театр директорининг ўринбосари, санъаткор Комилжон Насриддинов. — Насиб этса, яна уч-тўрт ой ўтиб, муҳташам иморатда томошабинларга яхши-яхши асарларни сахналаштириб, тортиқ этиш ниятимиз бор. Бизга кўрсатилган гамхўрлик, яратилажак шарт-шароитлар истеъдодимизнинг ҳали очилмаган қирраларини очишидан, халқимизни ундан баҳраманд этишидан умидвормиз, албатта. Барчамиз шу эзгу ният билан меҳнат қилимиз.

Ҳа, Истиклолнинг 10 йиллиги арафасида театр аҳли ва томошабинларга тўхфа этиладиган совгадан барчанинг дили хушнуд бўлиши аниқ. Зеро, қурувчилар ҳам ана шу ният йўлида фидойилик кўрсатишмоқда.

Шарифа ИЛЁСОВА
СУРАТЛАРДА: янги иншоот таъмирлашдан сўнг юқоридаги суратда тасвирланганидек мана шундай улугвор ва кўркем бўлади; электрпайвандчи Қажрамон Минязов (чапда) ва дурадгор Холмурод Раимжонов қурилиш илгорларидан саналади; қурилиш майдониди.

Тоҳир Нигматуллин олган суратлар.

МАҲАЛЛА

Интиланганга толе ёр

Инсон тарбиясининг шаклланишида маҳалланинг ўрни бекиёс. Шу боис ҳам истиқлол шарофати билан ўзини ўзи бошқариш органи мақомига эришган маҳалла фаолиятини тубдан яхшилаш, жамият ҳаётида унинг ўзига хос ўрнини белгилаш мақсадида Республика ҳукумати томонидан амалга оширилаётган ибратли ишлардан қувонмай иложимиз йўқ. Дарҳақиқат, ёшларнинг камолотга эришиши учун аввало маҳаллага эътибор керак. Чунки келажакимиз ворислари тарбияни айнан маҳалладан, ўзлари билан ёнма-ён яшаётган ота-боболаридан ўрганадилар.

Бу борада Ҳамза туманидаги Бобоохун Салимов номли маҳаллада мақтовга эришган ишлар қилинмоқда. Аввало, маҳалла аҳлининг ўзаро аҳил, инок эканликларини таъкидлаш жоиз. Маҳаллада ўтадиган ҳар бир тадбир маросимларда нуронийлар маҳалла раисаси Холидаҳон Турғунбоевани ёлғизлатиб қўйишмайди. Улар фаолиги ва оқил маслаҳатлари тўғрисида маҳаллада оилавий жанжалларга чек қўйилган, ёшлар томонидан жиноятчилик ҳолларининг содир этилиши кескин камайди. Ёшларнинг бўш вақтларини бекор ўтказмасликлари учун улар ўртасида волейбол, футбол, баскетбол, шахмат-шашка каби спорт турлари бўйича мусобақаларни ўтказиб келади.

Маҳалланинг иқтисодий жиҳатдан бақувват бўлиши мақсадида бу ерда озиқ-овқат дўконлари, ишлаб чиқариш маҳсулоти, майиш хизмат кўрсатувчи сартороҳона, косметика, пойабзал таъмирлаш хоналари аҳолига хизмат кўрсатаётганга қарамай айни кунларда қўша қорхона қуришга ҳаракат қилинаётганлиги айни мўддао. Мақсад эса аён, иложи борица маҳалла фуқароларини ижтимоий-фойдали меҳнат билан банд этиш.

— Лекин, ҳолва деган билан оғиз чучимас, деганларидек ана шу хайрли ишларни амалга оширишда муаммолар ҳам туғилмоқда, — дейди биз билан суҳбатда Холидаҳон, — маҳалла ёнида кўп йиллардан бери қурилиш тугалланмай қаровсиз ётган бўш уй маҳалла ихтиёрига берилганида яхши бўларди. Нега деганда шу уйни ўзимиз қайта қуриб унда энг замонавий тикув машиналари билан ишлайдиган қорхона очар эдик. Шу билан уйда бекор ўтирган хотин-қизларни иш билан таъминлардик.

Маҳалламиз тумандаги энг йирик маҳалла. Унда 15 мингга яқин аҳоли, 50 дан зиёд миллият вакиллари истиқомат қилади. Шу боис ҳам режалар улкан, муаммолар етарли.

Раисанинг яна бир орзуси маҳалла билан ёнма-ён 282-мактабни спорт мутахассислари тайёрловчи махсус спорт-интернатга айлантириш, шунингдек, ҳар томонлама шароити яратилган, замонавий футбол майдони қурилишини тез кунларда бошлаб юбориш. Бунинг учун тегишли мутасадди ташкилотлар ва Ҳамза тумани ҳокимлигининг ёрдамлари жуда зарур.

Аскар ХУСАНОВ,
меҳнат фахрийси.

САНОАТ

Назариядан амалиётга

«Тошқўмачи» хиссдорлик жамиятининг биринчи йигирув-тўқув фабрикасида ёш мутахассислар амалиёт машғулотларини бошлашди. Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти магистрантлари учун махсус ташкил этилган ўқув тадбири давомида табиий тоғалардан газламалар ишлаб чиқариш технологияси жараёнларини кузатиш билан бирга қорхона лабораториясида ил ва газламаларнинг физик-механик хоссаларини синаш билан ҳам шуғулланадилар.

Азиз АМИНОВ

МУШТАРИЙ ХАБАР БЕРАДИ... Саховат

Юнусобод туманидаги Ҳасанбой даҳасида истиқомат қилувчи Нарзулла Халилов хонадони «тилсиз ёв» сабабли қуйиб қулга айланди. Аммо, оламда яхшилар кўп. «Шарқ ҳақиқати» маҳалласи фаоллари — қалби эзгулик билан йўғрилган саховатпеша инсонлар Ғанижон Пирматов, Аваз Эргашев, Ҳожиакбар Аҳмедов, Равшан Мақсудов, Акбар Ақромов, Абдор Орипов, Луффулла Тўхтамуродовлар бошига қулфат тушган оилани ёлғизлатиб қўйишмади, балки Нарзулла ака хонадонини қайта таъмирлаб олишга яқиндан ёрдам беришди. Маҳалланинг қиммати, дўстларнинг қадри бошга иш тушганда билинади, деб шунга айтишадиган-да.

Мухтор СУЛАЙМОНОВ

ТАШАККУР БИЛДИРАДИ... Омон бўлинг, яхшилар

Ёшим 61 да. Яратганга шукрлар бўлсинки, шу ёшгача дард нималигини билмадим. Лекин «Иссиқ жон иситмасиз бўлмас» деганларидек ўтган ойда бирдан ўзимни нохуш сеза бошладим. Тана ҳароратим кучайиб бутун аъзои баданимда оғриқ бошланди. «Ўтиб кетар» деган андиша билан 2-3 кун ҳеч қимми безовта қилмадим. Ўзимча туркана дорилар ичдим. Барибир бўлмади. Шифокорларга мурожаат қилишга тўғри келди. «Тез ёрдам» машинаси зудлик билан мени пойтахтимиздаги 1-юқумли касалликлар шифохонасига келтирди. Кордек ҳалати ўзига ярашган, юзидан нур ёғилиб турган шифокорлар атрофимда парвона бўлишди. Дастлабки муолажалар шу кунгича нафани берди — тиникиб ухладим. Шифокорларнинг ташхис бўлими мудираси Гулнозаҳон Қурбонова дам-дам аҳолимдан хабар олиб турди, дори-дармон ва керакли муолажаларни қилди.

Шифохонада беш кун ётганимдан сўнг соғайдим. Ширин муомала, шифокорларнинг илқ сўзлари дардимга шифо бўлди. Мен шифокорларнинг ана шундай фидойи, ширинсўз жамоасига қарата «Омон бўлинг, яхшилар» деган сўзлар билан дил ташаккуримни билдириб қоламан.

Ботирхон ҳожи ҚОЗОҚХОНОВ,
меҳнат фахрийси.

ИЛҲОМЛАНАДИ... Тошкентим

Жаҳон мулкида сен мангу омон бўл, она Тошкентим, Шаҳарлар шодасида марварид, дурдона Тошкентим. Темир соҳибқирон руҳи мудом қўллайди бизларни, Буюк давлат пойтахтисин, бир дон Тошкентим. Маёқ янглиг ўзинга чорларинг Магрибу Машриқни, Сенинг тегранда эллар чарх уриб парвона

Тошкентим. Тўтай қалқон каби қўқсим, йўлатмай сенга ёвларни, Керак бўлса сенга жоним берай, мардона Тошкентим. Сенга шеър битмаган шоир жаҳондан ноумид кетгай, Онамсан сен, сенга Шайдо эмас бегона Тошкентим. Шайдо УМАР

ТАСВИРГА ТУШИРАДИ...

Бахтли бўлгин, болажоним! Равиль Альбеков олган сурат.

ТАНКИД ҚИЛАДИ Кинояли чиптачи

Биз кўп нарсаларни мактаб ёзишга одатланганмиз. Камчиликларни эса кўра-била туриб, кўрмасликка олиб ўтиб кетамиз. Нима учун шундай?

Бир кун мен дадам билан 21-автобуста Паркент бозори йўналиши бўйича кетаётган эдик. Автобус анча тирбанд бўлгани учун биз олд эшикдан чиқдик. Бир пайт орқа тарафдан чиптачининг кимгадир қаттиқ гапиргани эшитилди. Ҳамма ўша тарафга қизиқиб қаради. Шунда чиптачининг 9-10 ёшлар чамасидаги бир қизининг қўлидан тортиб, эшик тағига олиб келганини кўрдик. У қизга тинмай танбех бериб, кейинги бекатда тушиб кетишга мажбур қилди. Буни ҳамма кўриб турар, лекин ҳеч қим қизининг ёнини олмас эди. Шунда дадам олдинда туриб, чиптачини инсофга чақирдилар. Чиптачи эса: «Менда план бор, сенинг ишинг нима», деб дадамга бақариб берди. Шунда дадам: «Пулини мен тўлайман, тегма болага», дедилар. Чиптачи эса: «Нима, шунчалик бойваччамсан, бегоналарга пул тўлайсан», деб қинаб қилди.

—Ахир бу бола фақат мактабни ва ўзи тушадиган бекатини билади, ҳозир сенлар уни дуч келган бекатда тушириб кетсаларинг, ота-онаси қаердан қидиради. Ўзларининг ҳам фарзандларинг бордир ахир», дедилар дадам.

Биз мактаб ўқувчилари жамоат автотранспортларида мактабларга, лицей ва коллежларга ўқишга борамиз. Мен «Тошхажарйўловчи» автобустарида фаолият кўрсатаётганларнинг эътиборларини бир нарсга жалб этмоқчи эдим. Ўзбек халқида «Катталарга ҳурмат, кичикларга иззат», — деган гап бор. Зеро, савоб ишни ҳар қим ҳар қуни қилиши керак.

Юқорида айтиб ўтилган воқеадан келиб чиқиб айтмоқчиманки, болалар транспортда чиптачилар томонидан ҳақоратланмасин, уларнинг нозик юрагига озор етмасин. Муниса НИШОНОВА

Президентимизнинг доимо оғоҳликка даъват этиб «Бу ҳаётни химоялаш керак. Тинчлигимизни химоя қилишимиз керак. Келажак авлодимизни химоялашимиз керак. Оиламизнинг тинчлигини химоялашимиз керак. Ҳимоя дегани нима? Ҳимоя дегани — аввало оғоҳ бўлиш дегани», сўзларида нақадар катта маъно борлигини ҳаёт кўрсатмоқда.

Бинобарин, сиз билан биз оғоҳ бўлсак, мамлакатимизга ёвуз ниятли кимсалар суқулиб қира олмайдилар, тинчлигимизга, оёсайишталигимизга, миллиятлар орасидаги дўстликка раҳна солмайдилар. Оғоҳ бўлсак, оналар бевақт кўз ёши тўкмайди, фарзандлар етим, келинлар бева қолмайди, оғоҳ бўлсак, фарзандларимиз гиёвандлик ботқоғига ботиб, жиноят қўчасига қирмайди, оғоҳ бўлсак, ҳеч қим, ҳеч қачон мамлакатимизга, мустақиллигимизга, озодлигимизга раҳна солмайди. Ана шу жиҳатдан олиб қараганда яқинда хабар бериб ўтганимиздек, Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг жонқуяр раҳбарлари ҳамда шахсий таркиб билан ишлаш хизмати ходимлари пойтахтимиз аҳли ва меҳмонларини ички ишлар соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар билан таништириб бориш мақсадида «Огоҳ» газетасини чоп этишдек қутлуг ишга қўл урганичликлари жуда ҳам ибратлидир.

«Огоҳ» газетасининг биринчи сони Президентимизнинг оғоҳлик тўғрисида айтган сўзлари билан очилади.

Ўзбекистон Қажрамони, халқимизнинг севиқли шоири Абдулла Ориповнинг «Хавас» шеъри янги нашрнинг назм муҳлисига аjoyиб тўхфа бўлган.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Ички хизмат генерал-полковниги Зокирхон Алматов, Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг бошлиғи, Ички хизмат генерал-майори Равшан Хайдаровлар янги нашрнинг чоп этилиши муносабати билан «Огоҳ» газетасига оқ йўл тилаганлар. «Огоҳ» газетасининг Бош муҳаррири, милиция подполковниги Ботир Зиёевнинг «Эгаси бор юртнинг эртаси бордир» сарлавҳали мақоласида умумоғоҳликка даъват этиш ва бунга эришишда матбуотнинг ўрни бекиёслиги,

тоулус эгаларининг автоуловларини ўғрилар қўлига тушиб қолмаслиги учун оғоҳ бўлишлари, рангли металл моддалари мажхуд бўлган турли буюмларни ўғирлаш ҳолатлари ҳақида ҳикоя қилинади. Журналист Шўҳрат Икромовнинг «Бир жиноят изидан» руқни остида «Сабоб бўлса ажабмас...» мақоласида эса фирибгарлик бўйича қўзғатилган жиноят ишлари ҳусусида фикр юритилади.

Хуллас, «Огоҳ» газетасининг илк сонини ва рақлаган бу газета муштарийлари янги нашрнинг ўз номига яраша ҳаммамизни дунёда, республикамиз ва айниқса, пойтахтимизда фуқаролар хавфсизлигини, ҳуқуқларини, тинчлигини, оёсайишталигини химоя қилиш ишлари билан боғлиқ воқеа-ҳодисалар, ҳусусан, жиноятчилик, наркотики бизнес ва бошқа турли қонунбузарликларга қарши изчил курашдан, қонунчилик сабоқларидан мунтазам оғоҳ этиб боришга бел болаганигидан оғоҳ бўлади.

Шу ўринда муштарийларни яна бир янгиликдан воқиф этмоқчимиз. Тошкент шаҳар ИИББ матбуот маркази яна бир хайрли ишга бел боғлади: Ўзбекистон телевидениесининг «Тошкент» канали орқали бевосита мулоқот тарзидаги «Огоҳ» телекўрсатувини эфирга тайёрламоқда. Савол-жавоб тариқасидаги кўрсатувнинг илк сони шу йилнинг 21 апрелида «ойнаи жаҳон» орқали намойиш этилади.

Бир сўз билан айтганда пойтахт «Оқшом» газеталарининг тахририяти ҳам «Огоҳ» газетасида илҳом билан ижод қилаётган ўз ҳамкасбларига юқорида айтиб ўтилган эзгу мақсадларини рўйбга қилиши, «Огоҳ»нинг қадими кутлуг бўлиб, унинг севиқли нашрлардан ва кўрсатувлардан бўлишини чин дилдан тилаб қолади.

Хондамир СОЛИХОВ

Ўз номига яраша

ЯНГИ НАШРЛАР
ОГОҲ

шу боисдан Тошкент шаҳар ИИББ матбуот нашри «Огоҳ» газетаси ташкил этилгани, у ҳар бир қалбада жаннатмақом юртимизга эгаллик туйғусининг қуртэк ёзишга хизмат қилиши ҳақида фикр юритилади. Газетанинг илк сониди Оналар ва болалар йили муносабати билан эълон қилинган «Болаларни асранг, одамлар!» мақоласи муаллифлари болалар билан боғлиқ йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш, уларни турли фалокатлардан асраш ҳозирги куннинг энг долзарб масалаларидан бирига айланганлиги ҳақида фикр юритишди. «Огоҳ»дан ўрин олган «Гиёвандлик — иллат», «Автоуловингиз тақдирингиз...», «Виджон сўроғининг борми адоғи?..» мақолаларида наркотики бизнеснинг таг-томирини қирқиш жами соғлом кучларнинг энг долзарб вазифаси эканлиги, ав-

Ўзбек халқининг асл фарзанди, ўзбек адабиётининг 20-йилларидаёқ етук даргаларидан бири деб ҳисобланган хассос ёзувчи Абдулла Қодирий (Жулқунбой) ўзбек романчилиги жанрини бошлаб берган улугъ сиймодир. Унинг ажойиб асарлари — «Қалвак маҳсумининг кўйин дафтаридан», «Тошпўлат тажани нима дейди» ва бошқа шунга ўхшаган ҳажвий ҳикоялари ўқувчилар оммасининг диққат-эътиборини жалб қилди. Айниқса, ўзбек романчилигининг қалдирғочи «Ўтган кунлар» ўқувчиларни мафтун қилди. Шу боис роман тезда рус, қозоқ, туркман, озарбайжон, турк, ҳинд, араб ва бошқа тилларга таржима қилинди.

Абдулла Қодирий 1929 йилда «Меҳробдан чаён» номи иккинчи романини ўзбек ўқувчилари муҳокамасига тақдим қилди. Ёзувчи Абдулла Қодирий ўзининг бебаҳо асарлари билан эл-юртга танилди ва шуҳратга бурқанди. Унинг халқчил, ўлмас асарлари ўзбек ҳамда жохон адабиётида ўчмас из қолдирди. Аммо, ўша йилларда эндигина оёққа туриб келаётган ўзбек танқидчилигининг айрим вакиллари адиб асарларининг шакл-шамойилини мазмун-эътибори билан баҳолай олмадилар. Зеро, «Ўтган кунлар» ҳам, «Меҳробдан чаён» ҳам ўтмишининг ҳақиқий баҳарасини очиб берган асарлар эди.

Адибнинг катта ўғли марҳум Ҳабибулла Қодирий «Отам ҳақида» номи хотиралар китобида шундай ёзди: «Қодирий романини ёзишга ҳозирлик қурганда факат оғзаки эшитган, китоблардан ўқиган манбалар билан чекланиб қолмайдилар, албатта. У киши асар воқелигини — ҳаётийлигини ошириш, тўғри тасаввур бериш мақсадида маълумот тўплаш учун Фарғона водийсига (воқеа кечувчи жойларни ўрганиш учун) бир неча бор сафар ҳам қилдилар».

Ушбу сатрларни ўқирканман, Абдулла Қодирий ҳақида дадамдан эшитган тафсилотлар беҳитиёр эсимга тушади. Айниқса, бу сатрлар муаллифи — ўзимнинг беғам-бебарволигимдан гоҳида жазим ҳам чиқади. Нега жазим чиқади? — деб савол беришса, мен 1942 йилгача ёзувчи Абдулла Қодирий шахси, унинг «Ўтган кунлар» ва «Меҳробдан чаён» каби романлари борилигидан мутлақо беҳабарлигимдан деб жавоб бераман. Ҳақиқатан ҳам мен «Ўтган кунлар» романини 1942 йилгача қурмаган, эшитмаган ва ўқимаган эдим. 1942 йилнинг январь ойида ҳаётдан қўшда акамиз — Тешабой Одиловнинг уйлари борди. Акам бир танишлариникига кетган эканлар. Келиноним билан у ёқ-бўёқдан гаплашиб ўтирдик. Акамиз келаверманларидан сўнг, мен кетишга ихозат сураб ўрнимдан турдим. Бирор сўзингиз бўлса айтиб қўяй — дедилар келиноним. Мен, айтиш сўзим йўқ, бир қўриб кетай деб келган эдим — деб жавоб қилдим-да, бирорта қизқорқитиб қўйиб, ўқиб туришга сўрамоқчи эдим — дедим.

Келиноним бирор менга тикилиб турдилар-да, шошмангич, мен бир қараб қўрай деб, китоб жавонини очиб, анча кўз югуртиргач, китоблар остидан бир қора муқовали китобни қўлларига олиб, Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» романини ўқиганмисиз? — деб сўрадилар. Йўқ, ўқимаганман дедим. Келиноним китобни яримталек газетига ўраб қўлимга тутказарканлар, факат бировага қўрсатманг — деб таъкидладилар.

Дарҳақиқат, мен Абдулла Қодирий ва унинг романи ҳақида ҳеч қандай маълумотга эга эмасдим. Бинобарин, ўқиса бўладими, қизқардимми? — деб сўрадим. Саволимга келиноним жиламайиб, ўқиб қўрсангиз биласиз, факат бировага қўрсатманг, чунки китоб муаллифи Абдулла Қодирийни «халқ душмани» деб қамаб юборишган. Шу сабабли унинг барча асарлари қораланиб, ўқиб тақиқланган. Мен китобни ўқиб келиб ўзимиз тоқсасига қўйдим. Кечки овқатдан сўнг бир оз гаплашиб ўтирдик. Қиш тунлари узун ва зерикарли. Ота-она ва укаларим ухлаш учун жой-жойларига кириб кетишди. Танчада бир ўзим қолдим. У пайларда кечалари 10-лампа чироқ ёқиларди. Мен тоқадан китобни олиб ўқишга тутиндим. Китоб лотин алифбосида чоп этилган экан. Биринчи саҳифадангиз қизикиб кетиб, китобнинг яримига борадиган чироқнинг пиллиги қуйиб хиралашди. Лампанинг керосини тутаб, чироқ ўчди. Мажбуран ўрнимга кириб ётдим. Ўзимча эрталаб чойдан сўнг ўқишга жазм қилиб ётиб, ухлаб қолибман. Эртаси кун бўйи ҳар хил юмуш билан бўлиб, ўқишга имкон бўлмади. Кеч киришини сабрсизлик билан кутардим. Ниҳоят, яна ҳаммани ухлатиб, ўқишга ўтирдим ва ярим кечада китобни ўқиб тутатдим. Романини ўқиб тутатдим-у аммо унинг сеҳрли мафтункор воқеалари гирдобиди ўралашиб қолдим. Шунчалик ҳиссиётга берилиб кетибманки, романдаги салбий ва ижобий қаҳрамонлар билан хаёлан савол-жавоб қилишгача бориб етдим. Ҳеч ким билан гаплашганим келмас, факат китобдаги воқеалар ҳақида бирорта яқинроқ дўстим билан фикр алмашигим келарди. Орадан ул-тўрт кун ўтди. Ўзимни овути олмамдим. Ниҳоят, китобни ота-онамга ўқиб беришга, шу баҳона билан яна бир бор ўзимни советларга қарор қилдим.

Кечки овқатдан кейин ўз мақсадимни дадамга айтдим. Дадам кулимсираб, майли ўки, эшитайлик дедилар. Ўқишга киришдим. Бир оздан сўнг онамиз ҳовли юмушларидан бўшаб, танчага келиб ўтириб, китобга қўлоқ сола бошладилар. Бир оздан сўнг «бу китоб ҳақиғи, Ойбадоқ исми хизматкори бор бой-вачча йигит қандай китобмасми?» деб сўраб қолдилар онамиз. Мен ўқишдан тўхтаб, хайрон бўлиб дадамга қарадим, кейин онамизга: «Бойиб, «ха ўша китоб, нимаиди, эшитганмидингиз?» дедим. Ҳа, бир вақтлар даданг ўқиб бергандилар, анча йиллар бўлди. Ўқийвер — дедилар онамиз. Ўқийверайми? — деган маънода дадамга қарадим. У киши мени рағбатлантириб, ўқи, ўқийвер — дедилар. Китобни уч кечада ўқиб тутатдик.

Шундан сўнг, дадам Абдулла Қодирий билан бир мактабда ўқиганлари ҳақида сўзлаб, бечоранинг қисмати-да бор экан, 1937 йили «халқ душмани» деб қамаб юборишди. Китобларини ўқиш манъ этилган — дедилар. Бундан бошқа китоблари ҳам борми? — деб сўрадим. «Ҳа, «Меҳробдан чаён», «Обид кетмон», яна кўпгина ҳажвий ҳикоялари ҳам бор эди — дедилар.

Янглишмасам ҳар ҳолда, 1923 ёки 1924 йиллар бўлса керак, мен Кўкондаги ғалла саройимизда турардим. Кеч куз эди. Кўқоннинг ҳуштак чалиб келадиган шамоли авжида эди. Дарвозабон кириб «сизни бир одам сўрапти» — деди. Ташқарига чиқиб дарвоза олдида Абдулла Қодирийни кўрдим. Ичкарига олиб кириб, бирор чойнак чой ичганимиздан сўнг ховлига олиб кетдим. Жулқунбойнинг ташрифи ҳақида Кўқонда истиқомат қилувчи тошкентлик дўстларга, шунингдек қўқонлик дўстларга хабар бердим. Меҳмонхонамизга 10-15 киши йиғилишди. Сўхбат асосида Абдулла Қодирийнинг Кўқонга келишдан мақсади собиқ Кўқон хони Худойёрхоннинг ҳаёт йўли, унинг ҳарамидидаги ички ахвол, малика ва ханишларнинг ҳаёт тарзи қандай кечгани ҳақида маълумот йиғилиш экан.

Қўқонлик биродарлардан бири сўз олиб, шу кунларда Худойёрхоннинг сўнгги давларида уйланган хотинларидан бири Розия биби хон оғим ҳаёт. У киши ҳозир қишлоққа яшайди. Хон оғим билан мулоқот қилинса, эҳтимол ўрда ҳаётидан бир мунча маълумот қўлга кирармиди, деди.

Мирза Хобанд Баҳромхон тўранинг ёзишлариға қараганда, Розия биби хон оғим асли қашқарлик бўлиб, кейинги вақтларда Худойёрхон никоҳига кирган ва хоннинг суюкли хотини бўлган. Ҳижрий 1292, милодий 1875 йилда Худойёрхон шошилини равишда, олтин-қумуш тўла сандиқлари араваларга юклаб, ўзининг 44 нафар хотини, бола-чакаларини олиб Кўқондан қочиб Тошкентга йўл олади. Розия биби хон оғимнинг соябон араваси

Абдулла Қодирий (Жулқунбой)

сини бошқараётган йигит тала-тўп суронли кечадан фойдаланиб, хон оғимни бир қишлоққа олиб кириб кетади. Улар кейинчалик ўша ерда яшаб қолишади. Шундан сўнг қишлоқнинг номи «Оғим қишлоқ» деб атала бошлаган экан.

Розия биби хон оғим йигирманчи йилларда Кўқон шаҳрининг Гала баққолик гузарига (ҳозирги Хўжанд кўчаси 50-йў) яшаган. Кейинчалик яна қишлоққа қўчиб кетган экан.

— Кўқонда биз яшаб турган маҳаллани «Беквачча» маҳалла деб аталарди, — деб ҳикоя қилардилар дадам. — Мазкур маҳаллада истиқомат қилувчи бир тўрзада бор экан. Бу киши Розия биби хон оғимни ихлос юзасидан «онахон» деб қабул қилган, хон оғим ҳам уни «ўғлим» деб атар экан. Эртаси эрталаб мазкур тўранинг уйига бориб, Абдулла Қодирийнинг мақсадини тушунтирдик. Тўра шу бугунроқ қишлоққа хон оғим ҳузурига бориб, адибни қачон қабул қила олишини билиб келажагини айтди.

Уша кунчи кечкурун тўра меҳмонхонамизга келиб, хон оғимнинг адиб билан суҳбатлашишга розилик бергани ҳамда эртага адибни ўзи хон оғим ҳузурига олиб боришини айтди.

Эртаси тонг саҳарда Абдулла Қодирий билан бозорга бориб бир қўй, бир кийимлик мато, нон ва қанд-курс харид қилиб бир аравачага юкладик. Сўнг тўра билан адибни аравача чиқариб қишлоққа жўнатдик.

Уша кунчи кечкурун Абдулла Қодирий мамнун қиёфада ховлига кириб келди. Биз ундан хон оғим билан учрашув қандай кечгани ҳақида сўрадик. У «хон оғим ҳозир саксон ёшлардан ошиб қолган қария экан. Устига устак дам қисар (астма) касалига чалинган экан. У кишини юзини қурганим йўқ. Чунки биз хон оғим ҳузурига кирганимизда, унинг ўртасидан парда тутилган бўлиб, парда ортида хон оғим, парданинг бу томонига тахта қаравот қўйилиб, гилам устидан кўрпача тўшалган эди. Тўра ва мен қаравотга жойлашиб, парда орқали хон оғим билан суҳбатга киришдик. Бироқ қариллик ва хасталик туфайли хон оғимни тез-тез йўтал тутарди. Қариб қолган бўлишига қарамай хотираси тиниқ эди. Аммо, кўп сўзлашга қуввати аззо имкон бермасди. Бинобарин, суҳбатимиз мuddати бирор соатдан ошмади. Ҳар ҳолда, мақсадга мувофиқ маълумотларни олишга муяссар бўлдим. Хон оғимдан суҳбатни яна давом эттириш ҳақида розилик олдим. Насиб бўлса яна 2-3 марта суҳбатлашишга тўғри келади — деб жавоб берди.

Воқеан, Абдулла Қодирий яна икки марта хон оғим ҳузурига бориб келган, Тошкентга жўнаб кетди. Фикримча «Ўтган кунлар» билан «Меҳробдан чаён»да ёзилган Худойёрхонга тегишли маълумотлар, ўрда ва ҳарам ҳаёти билан боғлиқ лавҳаларнинг айримлари хон оғимдан эшитган маълумотлар бўлса керак деб ўйлайман, дердилар.

Розия биби хон оғимдан олинган маълумотлар ҳақида Абдулла Қодирийнинг ўзлари ҳам ёзиб қолдирган эканлар. Бу ҳақда Ҳабибулла Қодирийнинг «Отам ҳақида» хотира китобларида қисман баён қилинган.

Тўғрун ФАЙЗИЕВ

Корхоналарга малакали мутахассислар

Таълим хизматлари бозори ва кадрлар тайёрлаш соҳаси маркетингини ташкил этиш борасида кўрилатган тадбирлар ўз ижобий натижаларини бермоқда.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида ҳам бозор иқтисодиёти шароитида мутахассисларни тайёрлаш, уларни иш билан таъминлаш жараёнларини янада яхшилаш мақсадида маркетинг хизматидан унумли фойдаланилмоқда.

Олий ўқув юртида тўқимачилик иқтисодиёти ва маркетинг кафедрасининг тузилиши ҳам айни муддао бўлди. Бу кафедра институтнинг давр талабига асосида иш юритиш, тўқимачилик ва енгил саноат корхоналари буюртмалари асосида бакалавр ва магистрлар тайёрлашнинг илмий-амалий йўналишларини белгилаш билан аяқдан шуғулланиб, қатор ютуқларни қўлга киритди.

Кадрларга бўлган қисқа, ўрта ва хатто ўзақ муддатли эҳтиёж ҳамда талабаларни аниқлашга доир ишланмалар ҳам юзага келди. Чунончи, ипак технологияси кафедраси билан ҳам

корликда Ўзбекистонда ипак саноатини ривожлантириш-истикболларини таҳлил қилувчи услубий қўлланма яратилди. Унда «Ўзбек ипаги» корхонаси учун мутахассислар тайёрлашнинг ўзақ муддатга белгиланган истикбол режаси ҳам ўз ифодасини топди.

Чет эл инвестициялари асосида ташкил этилаётган янги йиғирувчилик, тўқувчилик қўшма корхоналарининг мутахассис кадрларга бўлган эҳтиёжлари ҳам атрофича ўрганилмоқда. «Ўзпахтасаноатсотиш», «Ўзбекенгилсаноат» ҳиссдорлик уюшмалари буюртмалари асосида касбий йўналишлар бўйича мутахассисларга бўлган талаблар ҳам аниқланмоқда.

Таълим йўналишлари бўйича малакали кадрлар тўғрисидаги маълумотлар умумлаштирилиб, тегишли корхона ва ташкилотларга етказиб берилади.

Акбар АЛИЕВ

Ракслар оламида.

Равиль Альбеков олган сурат.

САНЪАТ

Ёш ижрочилар маҳорати

Тошкент шаҳар қўшимча таълим мажмуасининг «Севинч» болалар ашула ғуруҳи томонидан тайёрланган «Тўрналар» қўшиғи Ўзбекистон бастакорлар уюшмаси уюштирган республика танловидан иккинчи ўрinni эгаллади. Бундан руҳланган ёш ижрочилар ҳозир яна қатор қўшиқлар устида иш олиб бормоқдалар.

Илбос Муслим шеърли билан айтиладиган «Лола» қўшиғи ҳам тайёр бўлди. У аяқидан берилган янги концерт дастуридан ўрин олди.

Анвар ВАЛИЕВ

ҲУНАРМАНДЛАР СУЛОЛАСИ

Меҳнатдан келган бойлик

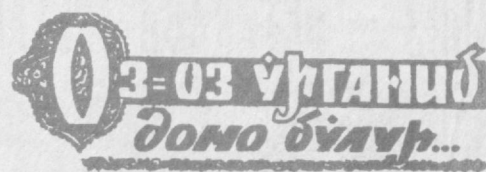

Бу оила ўтган йили туман маҳалла ва хотин-қизлар қўмитаси ҳамкорлигида ўтказилган «Энг ибратли оила» ҳўрик-танловига ғолиб бўлди. «Меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройлик» деган халқ мақоли қанчалик топиб айтилганини Рихсихон опа оиласи мисолида кўриш мумкин. Ўғилларини уйлантириб, ўйли-жойли қилиб, Мاستурахон, Севарахон, Наргизахон исмли лобар келинларга, эғизак қизларини турмушга узатиб, 16 та шириндан-шакар набираларнинг меҳрибон бувижони-ю бобоси бўлиб, заҳматли меҳнатларининг роҳатини кўриб ўтиришибди.

— Рихсихон опа, аёлсиз, бувижонсиз, ҳўнармандсиз, ибратли оила бекасисиз. Шунча «шўрат» қўплик ёки оғирлик қилмайдими? — деб сўраганимизда: — Ука, дўнға инсон бўлиб келдики, инсон бўлиб қолайлик. Бу мустақиллик, юрт ғурури учун ҳар қанча хизмат қилсақ арзийди. Қадримиз, шаънимиз, миллий қадриятларимиз беланчак ва бешиқларда қамол топаётган фарзандларимиз қамолли учундир, — деди.

Мухтор СУЛАЙМОНОВ
СУРАТДА: Рихсихон опа оила даврасида.

Шарқ дурдоналари

КЎНФИРОҚ

Олимлар шаҳарчасида жойлашган икки хонали хонадонимга тинимсиз меҳмонлар келиб туради. Мен уларнинг кўнглини олишга, дилларига ғўбор қўндирмасликка ҳаракат қиламан.

Уйга меҳмон келса қулиб чик дарров, Шоду хуррамликка тўлиб чик дарров. Бошингда чарх уриб турса-да гаплар, Меҳмонга бошқача бўлиб чик дарров.
«Оталар сўзи» номи китобда: «Меҳмон севган кишининг емиши бол бўлади» дейилади. «Фавоқиҳ ул-жуласо» китобиди эса: «Уйингда меҳмон келса, очик чехра билан қўлиб ол, меҳмонни очик юзлилик билан қўлиб олиш катта зиёфат бериш билан баробардир» дейиларди. Халқ тили билан айтганда: «Меҳмон — ҳадияи Худо!»

Мард киши ҳар ишни ҳаёда қилар, Меҳмонга қўлгисин зиёда қилар. Мансабда бўлса ҳам отининг устида, Шу кунни пиёда қилар.

Яхшиямки, умр йўлдошим саховатли ва бағри кенг аёл. Меҳмонга жону дил билан хизмат қилади. Хонамиз тор бўлса ҳам, бағрини кенг қилади.

Одамга «либосу» ёҳуд «енг» бўлгин, Каттаю кичикча феъли тенг бўлгин. Ҳеч қачон бировни олмагин малол, Уйинг тор бўлса-да, кўнгли кенг бўлгин.

Бир кунчи кечаси уйимиз олдида машина келиб тўхтади. Биринчи қаватнинг балконида ётганимиз учун машинанинг келгани ва одамларнинг тушгани эшитилиб турарди. Йўлак-ка қираётган одамнинг оёқ товуши эшитилди ва сал ўтмай эшик кўнгироси жиринглади. Хотиним ўрнидан қўзғалиб:

— Туринг, туринг, дадам қаёқ қилганга ўхшайдилар, акам машина юборибди шекилли! — деди.

Унинг овози ҳам, ўзи ҳам қалтирар эди. Чироқни ёқиб, соатга қарадик, тунги тўрт ярим.

— Ваҳима қилманг, эшикка қўлоқ солинг! — дедим мен ва ўзимнинг ҳам титраётганимни сездим.

Хотиним эшикка бориб:

— Ким? — деди.

— Мен, бу мен, очинг! — деган овоз келди.

Овози мен ҳам, хотиним ҳам танидик. Бу ўш шаҳрида яшайдиган Соҳида исмли ўзбекроқ қариндошимиз эди. Хотиним, ханг-манг бўлиб, бироз туриб қолган эди, яна:

— Ҳимоятхон, очинг эшикни, бу менман! — деган овоз келди.

— Ҳозир, бироз шошмай туринг! — деди хотиним ва устиворларини бироз тўғрилаб олгунча яна:

— Очинг, мени танимаятсизми? — деган овоз келди.

Хотиним эшикни очди. Аввал Соҳида опа, орқасидан эри ва яна икки эркак келиб келди. Хонтахта атрофида ўтқаздик. Энди дуо қилиб бўлган эдик, кўнгироси яна жиринглади. Қия турган эшикдан қўшни аёлнинг овози келди:

— Ҳимоятхон, тинчликми, нима шовқин бўляпти?

Хотиним қўшни аёлни тинчитиб келди. Соҳида опа шаңгиллаб сўз бошлади:

— Соат тўртда поезддан тушдик, вокзалнинг қутиш хонасида ўтириб турсак ҳам бўларди, тезроқ борақолайлик, дедим. Бир машинани гапласак, яшамағур, минг сўм бераман, деди. Олти юз сўмга қўндирдик.

Хотинимга қарадим, ҳамон қалтирар, қув ўчиб кетган ранги аслига келмаган эди. Мен Соҳида опага:

— Вокзалда бироз сабр қилиб ўтирсангиз, юз сўмга келган бўлардингиз! — дедим.

— 3-3, пул кетса кетибди, мана етиб келдик-ку, — деди у.

— Етиб келдингиз, рост, аммо бизнинг жонимизни чиқариб юборай дедингиз, — дедим мен, — мана, Ҳимоятга қаранг, қалтироғи ҳамон босилгани йўқ. Дадаси касал эди, ўлиб қолдимки деб, жон-пони чиқиб кетай деди.

— Шунга ҳам шўнчами, дадаси соппа-соғ юрибди, — деди Соҳида опа асло парво қилмай.

Унга қондан йўғатиб қўйиш вақти келганини сездим, агар ҳозир айтмасам, кейин айтиб бўлмайди.

Пайғамбаримиз ўз ҳадисларида: «Агар сафардан кечаси қайтиб, ўз шаҳарларингизга етиб келсаларингиз, тунда уйларингизга борманглар, тонг отгунча қаровсаройда тунаб, сўнг бориңлар», деганлар. Киши ўз уйига тунда бормаслиги тайинланаётган экан, ёт одамнинг бориши бутунлай мумкин эмас. Сиз нафакат бизни безовта қилдингиз, балки қўшниларнинг ҳам уйкусини буздингиз. Бир соатгина вокзалда ўтириб турсангиз, тонг отиб, олам гулистон бўлар эди. Еки бўлмаса, телефон орқали бизникига келаятганингизни айтиб қўйсангиз биз қўрқмаган, сизларни қўлиб ўтирган бўлардик.

Мен Соҳида опа аразлаб, чиқиб кетмаси эди, деб қўрқиб турганим, хайриятки, бундай бўлмади.

— Биз бу гапларни эшитмаган эканмиз, мана билиб олдик, бундан буён унга амал қиламиз, — деди.

Мен ичimde, ростдан ҳам бу аёл ўқимаган бўлса, бу қондаларни қардан билсин, дедим-у, гапни бошқа ёққа буриб юбордим.

Айтилмай, ҳеч кимнинг тўйига борма, Аммо нафсини қўйига борма.

Кўчада ях каби қотсанг қотгин-у, Бемаҳал бировнинг уйига борма.

КУЛГИ

Кулги — ажойиб нарсас. Кулгидан асаблар ором олади, кайфият қўтарилди, чарчолар кетади.

Асабга давонинг аълоси кулги, Асорат қолдирмас шифоси кулги.

Асабга дорини гиёҳ излама, Гиёҳу дорисиз давоси кулги.

Кулиб турган, очик қизли кишиларнинг дўсти қўп бўлади, одамлар бундай киши билан суҳбатлашишдан роҳат топадилар. Ҳўмрайган бадфеъл ва қўлоқ кишилардан ҳамма қочади.

Юраги ёрмай тундаин қолди, Қўрслиғи аримай, тундаин қолди.

Қанча ялм олди, лекин қўрслиқда, Аввал қандай бўлса, шундаин қолди.

Аммо, дунёда ҳар бир ишнинг меъёри бўлади. Меъёрдан ошдим, ундан фойда ўрнига зарар юзланарди.

Дедилар: — Эй рафиқ, сўзинг нега кам? Жимсан, гапирмайсан, борми бирор ғам?

Дедим: — Аравага ёнгоқ солу бок, Тўки жим, пучлари шақирлар ҳар дам.

Кулгида ҳам меъёр бор. Тинимсиз кулаверган одамнинг одамлар ичда обрўйи тушади, атрофдагиларнинг гашига тегади.

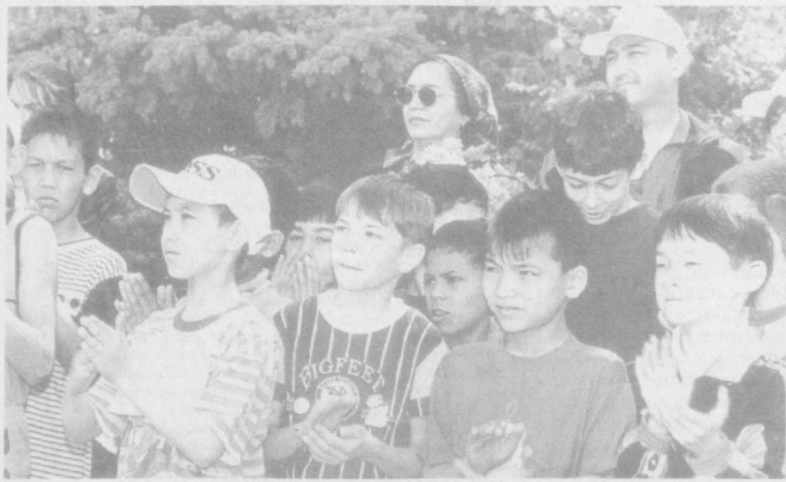
Бир кунчи қилбағохим Маҳдум Восилийнинг ҳузурда бир киши беҳуда кулаверди. Бу киши ўзи гапирар, ҳеч қандай кулгига сабаб бўлмасам ҳам, ҳиринлаб қулар эди. Атрофдагилар, бу нимага қўлапти экан, деб хайрон бўлишарди. Шунда қилбағохим дедилар: «Расулulloҳдан бир ҳадис келган, унда айтилади: «Қасрат ул-заҳи йумит ул-қалба», яъни «Қўп қилиш қалбни ўлдиради», дейилади.

У дилин шодликка тўлдирар эмиш, Шунинг-чун одамни қулдиар эмиш.

Ҳадисга назар сол, ортқика кулги, Одамнинг қалбини ўлдиар эмиш.

Қўрбонни Қаримда: «Қўп йиллаб, оз қўшлар

«Биз — истиқлол тенгдошларимиз»

Тошкент шаҳар жисмоний тарбия ва спорт кўмитаси ташаббуси билан ҳамда «Наврўз» жамғармаси пойтахт бўлимининг қўллаб-қувватлаши остида хайрли аъёнага асос солинди — «Олимпия шон-шухрати» музейи атрофидаги югуриш йўлларига мустақиллигимизнинг ўн йиллигига бағишлаб ўн ёшли болалар ва кизлар иштирокида «Биз — истиқлол тенгдошларимиз» соғломлаштириш югуриши бўлиб ўтди.

«Она ва бола» ҳудудий дастурини ҳаётага татбиқ этган ҳолда шу йил апрелдан то сентябрга қадар мустақиллигимизга тенгдош болалар иштирокида спортнинг саккизта тури — шахмат, шашка, футбол, стол теннис, аркан тортиш, волейбол ва баскетбол бўйича «Биз — истиқлол тенгдошларимиз» спорт ўйинларини ташкил этилмиш, — дейди шаҳар спорт кўмитасининг раиси Сухбат Пулатов. — Бугунги соғломлаштириш югуриши ана шу мусобақаларнинг дебютидир. Асосий ўйинлар эса ўқувчиларнинг ёзи таътиллари пайтида бўлиб ўтади.

Шуни айтиш керакки, соғломлаштириш югуриши болаларнинг том маънодаги спорт байрамларига айланиб кетди. Гарчи мусобақалар соат ўнга белгиланган бўлса-да, эрта-лабданок бу ердан болажонларнинг шўх-шодон товушлари янграй бошлади. Бинобарин, шахримизнинг барча туманларидан келган юзга яқин кизлар ва болаларнинг уч юз метр масофага югуриш бахслари дерайли уч соат давом этди. Тадбирга таширф буюрган барча болалар ва уларнинг ота-оналари шу кунни «Олимпия шон-шухрати» музейидаги ўзбек спортининг зафарли онлари акс этган фотосуратлар, чемпионларимиз эгаллаган кубок-

лар, дипломлар, ноёб совринлар, республикамиз олимпия ҳаракатининг тарихи билан баътафсил танишишди.

Шундай қилиб «Биз — истиқлол тенгдошларимиз» соғломлаштириш югуришининг голиблари сифатида қизлар ўртасида Т.Середенко (Миробод тумани), К.Замотина, П.Казанцева (Мирзо Улуғбек туманидан), О.Беленкова (Сергели тумани), Г.Комилова (Юнусобод тумани), болалар ўртасида эса С.Мирзаахмедов (Юнусобод тумани), И.Муровцев, Д.Нуриев (Мирзо Улуғбек туманидан), А.Юсупов (Сергели тумани) ва Д.Умаров (С.Раҳимов) тумани вакиллари бош мукофотларнинг соҳиблари бўлишди. Барча голиб ва совриндорларга шаҳар спорт кўмитаси ва «Наврўз» халқаро хайрия жамғармасининг шаҳар бўлими томонидан ажратилган совринлар топширилди.

Соғломлаштириш югуришидан ташқари мусобақа ташкилотчилари оилавий эстафета бешлашувларини ҳам уюштиришди. Ўн бешта оила катнашган ушбу бахсда Шокиржоновлар оиласига тенг келадиганлар топилмади.

Хулоса сифатида шунини таъкидлаш жоизки, энг муҳими мусобақада голиб чиқиш ҳам эмасди. Зеро, мустақил юртимизда соғлом, бакуват, мارد ва жасур болажонларнинг камол топаётганининг ўзи бизнинг энг катта ютуғимиздир. Бундай соғломлаштириш югуришлари эса эндиликда аъёнавий тарзда ташкил этилади.

Дилмурод ИСМОИЛОВ
СУРАТЛАРДА: шаҳар соғломлаштириш югуришида мустақиллигимиз тенгдошлари қатнашмоқда; Шокиржоновлар — оилавий эстафета голиблари.

Сергей Любичев олган суратлар.

Маҳаллада янги соғломлаштириш мажмуи

Маълумки, шу йилнинг бошларида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ёшлар ишлари кўмитасида ўтказилган йиғилишда ёшларимизни соғлом ва бакуват тарзда ўстириб, улар камолотига эришиш мақсадида оксоқоллар томонидан шахримиздаги ҳар бир маҳаллада битта спорт мажмуи куриш ташаббуси ўртага ташланган. Ушанда шахримиздаги кўпгина маҳаллалар қатори Сергели туманидаги «Ёшлик» маҳалласи оксоқоли Одилов Орифбегов ҳам ҳашар йўли билан маҳалла ҳудудида спорт мажмуини куриб фойдаланишга топширишлари тўғрисида ваъда берган эди.

Шуни айтиш керакки, ушбу маҳаллада спортни ривожлантиришга доимо катта аҳамият бериб келишди. Хусусан, ота-оналарнинг ўзлари мураббийлик қилиб, қара-тэ, самбо, дзюдо тўғрисида билим олишган. Бинобарин, ёшларнинг бўш вақтлари ҳам мазмунли ўтмоқда.

Албатта, бундай кенг қўламадаги ишларни амалга оширишда биринчи на-вбатда маҳалла аҳлининг

муноси бунёд этилди.

«Ёшлик» маҳалласида спорт мажмуининг очилиши ҳам катта спорт байрамига айланиб кетди. Ёш қарама, дзюдо, боксчи, оғир атлетикачилар, тош қўтарувчи полонларнинг кўргазмалари чиқишлари, бадий хаваскорлар ижросидаги дилтортар қўшиқлар ва шўх рақслар байрамга ўзгача фойза киритди. «Маҳалла» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими томонидан маҳалла болаларига футбол, волейбол, баскетбол туپлари, турлари совға қилинди. Ҳашарда фаол иштирок этган ёшлар ва ота-оналарга фархрий ёрликлар топширилди.

Тадбир сўнггида иккинчи марта ўтказилган «Биз — «Пахтакор» келажикимиз» маҳалла болалари ўртасидаги футбол турнирининг очилиши ҳам бўлиб ўтди. Унда тумандаги «Ёшлик» ва «Қўшқўрғон» маҳаллалари ёш футболчилари ўзаро куч синишди.

Дилмурод ИСМОИЛОВ

Бир одам дўстига ўғлининг икки йил қамқоқа ҳўқм қилинганидан ноллиди.

— Ўғлинг ўзи шу жазога лойиқ эди, — дебди дўсти.

— Нега ундай дейсан? У жуда қобил бола чиққан эди. Ўтирган нарсанинг ҳаммасини уйга олиб келарди. ...

Доктор олдида келган беморни қўриб чиқиб, қалласини қимирлатди.

— Сиз ҳам менга ёқмай турибсиз.

— Хайронман афандим, сиз ўзингиз ҳам унчалик чиройли эмасиз-ку! ...

Бир киши ўта ҳасис қариндошининг уйда турар экан.

— Ундай сўрашди:

— Қариндошинг омак елётганида олдида қимлар бўлади?

Ҳандалар

— Фақат пашшалар.

Дўкон хотинига:

— Бугун Алининг дўконидан ҳеч нарсая харид қилма.

— Нега?

— Унинг тарозиси бузилиб қолди. Бизникида савдо қилаяпти.

...

Бир чўпоннинг ўғли дадасига дебди:

— Дада мен қўй санашнинг осон йўлини толдим.

— Қандай?

— Аввал оёғини санаб чиқаман-да, кейин туртга бўламан.

Болалар галлашяпти:

— Кеча дадам чиройли қошиқ олиб келди. Унга дадамнинг исми-ларини ёзилган.

Иккинчи бола мактабиди:

— Кеча менинг дадам ҳам қумуш қошиқ олиб келди. Уларда «Мехмонхона» деб ёзилган.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ

Бош муҳаррир
Акмол АҚРОМОВ

Манзилимиз:

700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:

хатлар — 133-29-70;

эълонлар: 133-28-95, 132-11-39.

факс: (3712) 133-29-09.

Одатимга кўра бошқармага барвақт келиб ишга шўнгидим. Ишга берилиб кетганимдан ҳам-хонамнинг кириб келганини ҳам пайқамай қолибман. Ҳар гал ҳол-аҳвол сўрашишни гўё бир ҳафта кўришмаган қадрдонлардек аччиқ ичкадек чўзиб юборадиган ҳамхонам бу гал негадир қисқасига салом-алиқ қилган бўлди-да, ишга тутинди. Бўлимимиз мудири — Насимжон акадан бирон-бир шошилинч топшириқ олган бўлса керак, халакият бермай деган андишада мен ҳам гап-сўзни мухтасар қилдим.

Ҳамхонамнинг асли исми — Салимжон. Лекин ишхонадагилар унга «Салимғийбат» деб лақаб қўйишган. Сабаби — у ҳаммадан нуқсон қидиради. Бўлимдагиларнинг оиласидаги майда-чуйда, арзимас гапларни кулгобига олиб олади-да, қўшиб-чатиб бутун бошқармага овоза қилади. Елгон-яшиқ гапларни кўпиртириб одамлар ўртасига раҳна солишдан ҳузур қилади. Бўлимдагилар у билан ҳамхона бўлишдан кўра ишдан бўшаб кетишни афзал кўришади. Салимжоннинг асаббўзар «ичоди»дан зада бўлган ҳамкасблар мен билан: «Бир йилдан бери шундай одам билан тоқат қилиб ҳамхона бўлиб ишлаётганингиз учун сизга матонат ордени бериш керак» деб ҳазиллашади. Уларга жавобан: «Бу матонат эмас — иложсиз бардош» — деб кўя қоламан. Салимжоннинг ўз иш соҳаси бўйича дурўстгина мутахассислиги учун унинг шахсий «чиллат» ларига мен унчалик эътибор қилмасдим.

Салимжон дам алланималарини ёзар, дам ўрнидан даст туриб, хонада кезиниб нимадан-дир хуноби ошиб ахён-ахёнда «Тавбат!» деб гуд-раниб кўярди.

Ярим соатлар чамаси вақт шу зайдла ўтди. Бундай вазиятда ортиқ шайли олмаслигимга кўзим етган сабрим чидамади:

— Тинчликми, биродар? Нимага хуноб бўляпсиз?

Салимжон дераза ёнига бориб ташқарига қараб бир зум хаёл суриб турди-да, нихоят тилга кирди:

— Тавба, одам зотиини билиш қийин экан-да. Мол олмаси сиртида, одамники ичиди деганларига энди ишондим. Кўринишдан мўмин-қобил, одоб-ахлоқли одамга ўхшайди-ю қилган ишини кўриб ёқангни ушлайсан. Артист бўлкет-е...

— Нима гап ўзи Салимжон? Кимни назарда тутаяпсиз?

— Ким бўларди — ҳар кунни мулоим сўпурги бўлиб сизу бизга топшириқ берадиган, сўзларидан бол томадиган бўлим мудири — Насимжон акаимиз-да. Мулла акаимиз сирти ялтироқ — ичи калтироқ тоифасидан чиқиб қолди. Нега қуласиз? Ҳа, ҳа, ҳўп деваяверинг.

— Очирқоқ гапиринг, биродар. Нима қиласиз бировни асоссиз ёмон отликқа чиқариб. Болалиги етимлик билан ўтиб, ўз меҳнати билан шу даражага эришганлигидан сиз ҳам хабардорсиз-ку? Индамас экан деб тилингизга эрк бераверасизми?

— Асос дейсизми? Сизга асос керакми? Эшитинг бўлмаса. Дам олиш қунари Оқтепа майдонида ўтинг-да майдон четидидаги этикдўзлик дўконига киринг. Асосни ўша ерда ўз кўзингиз билан кўрасиз. Хуллас, мулла йигит, гап бундай. Мен ишга қатнайдиغان автобус ўша дўкон олдида ўтади. Насимжон акаимизни бир эмас, икки эмас, тўрт-беш марта ўша дўконда этикдўз билан «базмижамшид» қилиб ўтирганини кўриб қолдим.

— Оббо, Салимжон-ей, ахир этикдўзга иши тушгандан кейин бора-ди-да. Таниш бўлиб қолгандан кейин бирор пиёла чой ичса — ичибди-да.

— Тўғри, даставвал мен ҳам шундай фикрда эдим. Кейинги учра-тишларимда уларнинг ўтириши шунчаки миқоз билан устаникига ўхшамаслигига ишонч ҳосил қилдим: ахир, устас эмас, балки мудири-миз устасга сартакаллуфлик билан пиёла узатаётганини ўз кўзим билан кўрдим. Хўш, мулла йигит, сизга яна қандай асос керак?

— Эҳ, биродар-ей, ўзингиз ҳам пашадан фил ясаб юборасиз-да. Хўш, ўтиришдан бўлса нима бўпти? Эҳтимол қариндошидир?

— Ие, мулла йигит, ишга келга-

нингизга бир йил ўтар-ўтмас сиз ҳам бошқаларга ўхшаб мени гўй-батчиға чиқариб қўйгансиз, шекли-ли? Тўғри, чойнақда нима борлигини кўрганам йўқ. Лекин шундай бир зиёли одам ўзига ярашмаган жойда соатлаб чойқўриқ қилиб ўтирмайди-ку?!

— Ҳа, майли, хуноб бўлаверманг. Ўтиришса ўтиришгандир. Сизга нима оғирлиги бор? Ҳар кимнинг ихтиёри ўзиди. Қани, ишдан қол-майлик...

Орадан бир ҳафтача вақт ўтди. Лекин Салимжоннинг мудири-миз тўғрисидаги ёқимсиз гаплари хаёлимдан кетмасди. Қолаверса, бу «миш-миш»лар семириб, кўпириб бошқа бўлимларга ҳам тарқала бошлади. Насимжонни фақат раҳбарлиги учунгина эмас, балки ибратомуз инсоний фазилатлари учун ҳам ҳурмат қилишим туфайли ушбу жумбоқни ечиш йўллари кидирардим.

Қутилмаганда жумбоқни ечишнинг йўли топилгандай бўлди: тоби қочиб уч кундан бери ишга келолмаётган Насимжонга ҳодимлари-миздан бирининг тўйига таклифнома-ни уйига элтиб бериш вазифаси менинг чекимга тушди. Борганимда, суҳбат оби-хавоси кўтарса, Салимғийбатнинг «қароматлари»га жавоб топишни дилимга туғиб қўйдим...

ҲАЁТ САБОҚЛАРИ

САДОҚАТ ҚЎШИҒИ

Бахтга қарши Насимжон уйда йўқ экан. Таклифномани қабул қилиб олган рафиқаси — Мохирон унинг дўхтирхонага кетганини, йўл-йўлакка Оқтепа майдонидаги этикдўзлик дўконига кириб ўтиши, зарур бўлса уни ўша ердан топиш мумкинлигини маълум қилди.

«Дўкон» сўзини эшитишим билан бирдан ҳафсалам пир бўлди: «Ана холос. Бўёғи қандок бўлди? Нахотки Салимғийбат ҳақ бўлиб чиқса?»

Айқаш-уйқаш хаёллар билан Оқтепа майдонида етиб келдим. Майдонни айланиб тўхтаган автобусдан тушишим билан анҳор бўйидаги азим чинор драхтлари орасида жойлашган мўъжазгина пойфал дўконига кўзим тушди. Дўконга яқинлашишдан олдин «Яна бошқа дўкон бўлмасин» деган хаёл билан майдонни бир айланиб чиқдим. Бошқа пойфал дўконига йўқлигига ишонч ҳосил қилган унга қинлашдим. Дарҳақиқат, Салимжон «қўноқда теккан» одатига кўра лой чаплаб «таъриф-тавсиф» қилган дўкон соҳиби — мошранг дўхоба дўппили, чўққи соқолига қуровлаган, олтимиш ёшлардаги ёқимтой мўйсифид эди. Уста ўз ишлари билан машғул. Ёнида ҳеч ким йўқ. «Балки Насимжон энди келиб қолар» деган хаёл билан дўкон атрофиди бироз айланган бўлдим. Бирдан «Насимжон аллақандон келиб-кетган бўлса-чи!» деган фикр миямга урилди. Нима қилиш керак?

Устадан сўрашдан бошқа иложим қолмаганди. Яқин бориб уста билан саломлашдим. Уста юмушини тўхта-тиб очик чехра билан қил олди:

— Келинг, ўғлим, марҳамат. Бизга хизмат борми?

Уэр сўраб устага мақсадимни маълум қилдим.

— Янглиганингиз йўқ. Насимжон ўғлим халигана шу ерда эди. Бозорга ўтмоқчи... Э, аттанг, бирозгина кечикдингиз-да. Аҳволини сўраб келганингиз учун раҳмат. Ана тўзқ бўлиб қолди. Дўхтирга урашган экан — ишга рухсат берибди...

— Уста «ўғлим» сўзини шу қадар меҳр билан талаффуз қилардики, шу биргина сўзининг ўзиёқ улар ўртасида шўбҳали хаёлларни туманини бир зумда тарқатиб юборди.

— Ҳа, ўғлим, хаёл суриб қолдингиз? Ё Насимжон ўғлим тўғрисида ишхонасида бирор кўнглисиз гап бўлмиди? Тортинмай айтаяверинг.

— Э, йўғ-е, отахон. Хайронлигимнинг сабаби ишхонамизда ҳамма Насимжонни ота-онасиз ўсган, деб билишади. Сизнинг сўзларингиздан у менга худди ўз

фарзандингиздек туюляпти...

Отахон, чўқур ҳўрсиниб, бир муддат сукутдан кейин гап бошлади:

— Ҳа, Насимжон менга туғишгандан ҳам афзал. У асли узоқ киши-лоқдан. Ота-онаси болалигида автомобиль ҳалокатида нобуд бўлишган. Насимжон болалар уйда ўсиб-улгайган. Шаҳарга келиб институтнинг кечки бўлимига ўқшаша кирган. Ёлғизгина ўғлим — Ёдгоржон билан мана шу дўконда ишлаб ўтирганимда ихарада туриш учун ўй сўриштириб келиб қолган.

Насимжон бизникида яшаб ўқиди. Ота-бола бўлиб кетди. Рафиқам — Ойниса унга оналик қилди. Битта фарзандимиз иккита бўлди. Ўғлим Ёдгоржон юрак ҳас-талиги билан туғилганди. Мактаб-ни тугатиши арафасида шу касаллик бизни ўндан жудо қилди. Насимжон ҳам уни жуда яхши кўрарди. Ёдгоржон учун у биздан ҳам кўпроқ кўз ёш тўқди. Қабрига ёдгорлик ўрнатди. Оғир жудодик қад-димни букиб қўйган ўша йили Насимжоннинг ўқиши охирида қолганди. Унинг ўқишини тугатишдан кейинги режаси тўғрисида сўрашга на мен, на Ойниса журъат эта олмас-дик. Уйга келиши билан унинг оғзини пойлардик. Унингсиз турмуш-и-мизни тасаввур қилолмасдик. У бизга Ёдгоримиздек бўлиб қолганди. Ўйлай-ўйлай рафиқам оғир бев-тоб бўлиб ётиб қолди. Фарзанд до-ғига бардош беролмади шўрлик — орадан кўп вақт ўтмай вафот этди. Носқовогини йўқотган одамдай ганиб қолдим.

Шу орада Насимжон ўқишини тугатди. Катта бир идорага ишга жойлашди. Бир кун Насимжонга дилимини ёр-дим:

— Ўғлим, Насимжон, шунча йил фарзандлик қилдингиз. Умрингиздан барака топинг. Ёл-ғи...

из фарзандимиздан ажраганимиз-да дардимизга малҳам бўлдингиз. Ҳаммаси учун раҳмат. Мана, ўқингиз ҳам тугади. Тугилган қишлоғингизга кетиш ниятингиз бўлса — тортинманг, ихтиёр ўзингизда. Мени уйламанг. Эрмак қиладиган хунарим бор. Зориқиб қол-майман. Ниятим — сиз бахтингизни топсангиз бўлгани. Қаерда бўлсангиз ҳам омон бўлинг...

Насимжон ортиқ гапирганимга йўл қўймади:

— Нималар деяпсиз, отахон? Сизни ташлаб ҳеч қайёққа кетмайман. Ёдгоржон укамга сўз берганман. Унинг васиятини бажаришим шарт.

Хурсандлигимдан кўз ёшларимни тўхтатолмай Насимжонни ота-лик меҳри билан бағримга бос-дим... Ўша воқеага ҳам ўн йилдан ошди. Насимжон ўғлим, Мохирон келиним, иккита ширин-шакар не-варам — ҳаммамиз биргамиз. Яратганга шукроналар айтиб эски хуна-римни эрмак қилиб ўтирибман. Насимжон ўғлим бўш қолди дегунча дўконимга келади. Бир вақтлар Ёдгоржон ўғлим мактабидан қайтган мана шу сиз ўтирган курсида ўти-риб менга қарашарди. Насимжон ҳам келиб шу курсига ўтириб ўка-сининг йўқлигини билдирмасликка ҳаракат қилади. «Энди сизга бу ерда ўтириш ярашмайди, ўғлим» десам ҳам у: «Мен бахтим калити-ни шу дўконда топанман» — деб одатини қанда қилмайди...

Мана шунақа гаплар, ўғлим. Қани, энди уйга бораемиз. Насимжон ҳам уйга қайтгандир. Суҳбат-ни ўша ерда давом эттирамиз.

— Шундай ҳам анча вақтингизни олдим, отахон, узр, уйга боришни қолдирма, — деб уста билан хайрлашдим.

Хушнуд кайфиятда майдондан узоқлашар эканман, йўлда дам-ба-дам тўхтаб дўкон томонга қайта-қайта қарайман. Мултоқ бегона, лекин туғишгандан афзал бўлиб кетган меҳри дарё, бағри кенг ин-сонлар тақдирини бир-бирига боғ-лашган ушбу мўъжазгина маскандан кўз узоқлашдим. Назаримда бу мас-кандан инсон садоқатини «мадҳ» этувчи оҳанграб қўшиқ таралаёт-ганга ўхшарди. Бундай қўшиқни ҳаётнинг бебаҳо лаззатларидан махрум, қалби сўқир, гўлзордаги шумғия мисол Салимғийбатга ўқшаш инсонларнинг бот-бот эши-тиб туришини жуда-жуда истардим.

ЮСУФ МУКИМБОВЕ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсат-ган маданият ходими.

БУ АЖИБ ДУНЁ

Узоқ умр кўрай десангиз

«Нью Йорк» журнал оф меди-син» журна-ли яқинда инсон танасининг оғирлиги билан узоқ умр кўришлик орасидаги боғлиқлик тўғрисидаги муфассал маълумотни босиб чиқарди.

Умуман олганда бу маълумотлар авваллари маълум бўлган нарсани қайтарган бўлсада, улар-ни янги факт ва қузатув-лар билан тўлдирди. Унга кўра озгин одамлар се-мизларга қараганда узоқ умр кўрадилар. Семиз одамлар қандай ёшда бўлишларидан қатъи на-зар улар барбир қисқа умр кўрадилар. Ушбу янги ҳулосага кўра ол-тимишга қадар қўйганлар 20 ёшларидидаги оғирлик-да бўлганлари маъқ-ул. Бўйи 160 сантиметр бўлган аёлларнинг оғир-лиги 60 килограммдан ошмаслиги лозим.

«Тилла узук»

Москвада гаройиб бир ҳодиса рўй берди. Гап шундаки, шаҳар милиция ҳодимлари андан буюн ўз ватанидан қочиб юр-ган бир жиноятчини қидириб юришарди. Ак-сига олиб жиноятчининг кўнгли уйланишни тусаб қолди ва она шаҳрига қайтиб ўзининг суюкли ёрига уйланишга аҳд қил-ди. Милиция ҳодимлари куёв болани ЗАГС маро-симидида қўлга олиб қув-тўранинг қўлга зангла-ган кишан «тилла узук» солишди. Энди у асал ойини хисбхонада ўтқа-задиган бўлди.

Исмини ўзгартирди

АҚШнинг Лас-Вегас штатида яшовчи Жерл Камрол ўз исмини ўзгар-тиришга қарор қилди. Дўстлари унга «Жерл, исмингни ўзгартирма. Ахир бунақа исм дунёда қамдан-қам учрайди», — деб насиҳат қилишди. Аммо Жерл уйланишча, сўнгги пайтларда Жерл деган исм одамларда эмас, балки жонивор-ларда кўпроқ учраётган эмиш. Айнан шу сабабга кўра унинг ўз исмидан қўнгли қолган.

Ягона музей

Польшада идиш-то-воқлар музейи бор. Ев-ропада ягона ҳисоблан-ган бу музей кўргазмала-ридаги бўюмларнинг асосий қисмини 200 йилдан бери ишлаб ке-лаётган «Силазия» идиш-товоқлар қорхонасининг махсулотлари ташкил этади.

Шуни айтиш керакки